

25

[illegible]

на су

page 10

Дене и ауди показиваху су се на улицама нећиним у одели-
ца темних боја, добро свиненим од доброг материјала, али увек једноставним. Мож-
да у краваџи, или на једном прсту под рукавицом, дискретан бриљант. Некако
стрешњима бити учтив, стрешњама се лепо обличити и китити. Многи се куће
застављају друштвено, сасвим неких бичи до крајности уздржаности и неповерљивости. Био
је то углавном свет ^{српски} ^{рублина} скоројезич: ни феудали у држави ни домаћи набоби, не-
го хулашине-богатши који станао за ненто отрепе. Денем ^{улица} улицама увек журе.
Стари ауди ситно корачају, руке им на појасу, глава нагом оборена, као да не-
бу ^{самојаша} ^{нот} граже штађе рађи ако их не освоји. Чим ^{нот} Грк изађе на улицу, ^{нот}
осмех му искочи и формално се смирило на лицу. Пенир скиде нагла, скоро забубе-
но, хоризонтално га удаљи од себе и подржи у ваздуху. Денем Српкињама про-
сто затрепти срце од таквог погледа, од респекта који им одаје "фини свет."
Сви чисти рђиво говоре српски. Ограничавају се да учтиво и често поставе ^{нот}
бину или Српкињи питање ^{нот} на које ће основани имати духе да одговара.
Туда Грк саоме сабеседињу забавно у очи, као да га безмерно занима овај ду-
ги одговор, тако дуг, да се после њега сасвим престојмо може опростити. Стари
Христодано је био обичај да пенир драм у рукама докне год разговора са женом;
покека и са неким нечистим Грком кога презира, и док га савршеном учтивошћу
забуљује, мери га и чита. Код куће, нарочито док разговарају грчке новинар Грки су
врло живи, устају, седеју, са серијом интонација наговарају понеку реч и пет пу-
та узвратно. Као сви Грки, у сва времена, од Кијаве, сви су били политички вр-
ло емотивни, у политичким разговорима нагли и прескани; личу понекад — али са-
мо код куће. Језик мада Јеврејин, чија се бантаучељавала са баптизмом грчке
куће потпушкивао их је много пута, и одлично имитовао преписку два Грка, неко
није збио ^{нот} грчки. Не звучи лепо новији говорни језик Грка, скоро све лифтом.
Где наговарају као ^{нот} ичу, а и није ни звучан ни благородан глас. Језик у устима

који су учили грчко пјеније, јер се то добро знало приликом литургије на грчком језику. Таква су ето људска поста! Свађе, сумњичења, горка осећања —

а у ствари једни су другима корисни, једни другима долажу од својих енергија. Грчка школа је укинута 1871-ве године, али су и последњи Грци омогућавали да српски деча уче грчки од Грка, а ипак у образовању свом неку корист и од тога. А Срби су и последњим Грцима отворили врата у своју школу и цркву. Онај солидни школски фонд Грци су највише оставили у српској општини;

а Срби су последњег Грка гледали у старости и болести, и заклопити му очи.

Тог последњег чистог Грка био је сасвим сам, и врло богат, ланте још једвред сам. Јер монах — страшно виет кад падне ноћ и човек остане само с њим — но ни ни душу ни телу реч нема. Башки су старом Христодулу парицу у свидук, сујевјерног обичаја ради. А милошта, или је добровољна, или је нека.

Питање деча био је један од јединих проблема изумирућих

Грка. Војани су се да рађају оне који ће се после њих претопити; бојани су се да живе са миздима који полако изневеривају језик и родну земљу. И између себе су се све мање дружили, због страха од неке заразне асимилације, оне наклоности. Издатеке породице су се посматрали, не један скоро манајачки начин сумњичиво; колико је ко изневерио. Неравно да су осећали храбрији и говорили; да су сви они изневерили зајичај. Утолико више су у животу неговали врсту вилетске технике у опирању асимилацији. А кад дође до кривих, водили су да кривину преносе на друге, у прошлости или у будућности, ланте, у будућности, на своју децу.

Чернски Грк Корфидис, отац троје деча, волео је, уостаном добронамерно, да копка по проблему деча пред чистим Грцима. На први поглед Корфидис је чинио утисак Европјана; на други поглед утисак Грка трговца који ради нарочито с Оријентом, при чему се под речју Оријент имало разумети нешто и етнографско и политичко. Према политичким приликама, Корфидис је познатио границе Оријенту. Трговао је у мезлим годинама много с Одесом, и оданде се и омењо, рускином. Интелигентан, интелигентно флуидан, Корфидис је био човек који зна језике — и српски је говорио течно — зна политику, зна могућности и апсурде у почитити, трговини и приватном животу, уме флуидно размозети грешку, обратити реч. Дунав је био виртуозно, на увек други и други начин. Прилично висок, мачо погрбљен, след се шикером на јамном носу. Говори много, али доста тихо, новинарски занимљиво, дрско неодговорно. Каже, и некако учекне. Он се у веројатности и у земљи потпуно одомаћено. Дружи се са Јеврејима, са Србима, са Немцима, мирно једе и спаваче мисли ни секити ни изумрети. Кад би га Грци у том смислу интерпретисали, одговарао је: "Нисам постова ни Србима ни Јеврејима, грчки сам пољаник на хартији, а заправо сам космополит, а космополит је и грчки појам и грчка реч."

Најслободније је устајао против немача деча пред Стефаном Харисијадесом, једним зачуло старожилим и хладним Грком, човеком у годинама када је неко већ био отац, или вероватно неће више бити. За Харисијадеса се говорило да је хладан као мраз, а у трговини бездухан као гвожђе. Сасвим нетачна оцена. Харисијадес је био човек врло паметан, до краја разложан и увиђаван,

Јелена Харисиједес ^{је} подлже ошутка. Стефану је ^и тешко у грудима или је имао неприлике у општини ~~не одржа да не~~
лепу реч о деци.

— Можеш се преудати кад ја ућрем. Је бих и волео, Јакме, а
кривду сам ти учинио кад сам те млади узео.

- Ja sam bila srećna kad si me uzeo: Tati i ugledni čovek, i
dete... Tebi je danas teško, Stefane. ^{Ama} nemoj da govoriš protiv mene — sae ma-
je maće i oade i u Karlovcima, i u Novom Sadu i u Vršcu: dugo vreme kraju, na
^{prati p...} mestu ~~prati p...~~ ^{da} ne prim mrazni dah, svenuti, peke kiveđe odjadared...
Ja volim detu, ja..ja.. sehan se, jedaređ smo govorili da tamo u sirotinji grč.
koj potražimo meko dete, sehan se?

- Живини, Јекема, извини. Мисам добро, ~~и~~ и дут сам на Морфи-
дису. А кад је човек ^{сврхено} ~~као~~ као ~~ма~~ Темистокле да изађе на обалу хучне воде,
и тамо да се изразговара и извуче. А о ^{деша} ~~деша~~ како сам често мислио: Можемо
имати дече, па ипак бити Грци и живи. Кад немо стар онемоћа, или умре, довести
на његово место Грка готове човека, да одмах ускочи у седло. А можемо имати и
дече, па опет да небудемо ни живи, ни Грци. Јеси видеоке земфирове сина? постао
ортак Матићу. (Фирма гласи: Матић и друг. Фирма је Србин, а Грк, који ^{успот} ~~успот~~ разуме посао
~~успот~~ ~~успот~~ он је ортак без имена.

— А можда ли, кад затреба, маћи тога готовог човека писмом или депешом да га поручи? — одекне. — Отац мој, без мушке д'есе, пропао је чекајући одлиму. Зна се да смо мртвацин, да нас је тако много да не вреди неко да докази и оаде започиње посао. Српски проте ми је говорио: "Ми Срби дошли смо овамо читав народ и девио и девио, и још имамо муке за опстанак. Можемо се и да живимо у земљи, земља под нама пуна наших костију и зноја, дакле наша, али има ко живети."

је старији и од нас, па брине. Према нама, Срби су старији и домаћини,

[illegible][illegible]

[illegible]

[illegible]

Георгије Спида није ништа нарочито радио, али је увек био нечим заузет. ¹ Ја један уметнички начин је био заузет простим животом. Др-
жаво се своје сопствене девизе: ² „Најтеже је у животу живети.“ ³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴

koji su ovdje živeli, lepo živeli, život je lep, bili su muškarci, pomrli, izumrli... sva-
ga bogu što su živeli!... *U isto vreme u Grah. Vreme ne dugo?.. Ne, ne, svašta dugo, misli se dugo!*

Спидија Георгије Спиде с гробљанском улицином, сав га
учтиво поздравља, гледају, као увек, носи границу брижана са женина гроба. Ка-
ко корача, смежи се, љубавно отпоздравља, пријатељски пита људи децу: како су,
деца показују нешто карено што води из црпана — сиромашне мајке су децу те-
пале да има то и то у чике Спидином децу — скине ^{своје} бебир свима пре него што ће
скренути за угао... *„Леп је живот, саван догу што живи!“* и Георгије Спиде ^{се}
осећа ^{у себи} бесмртно.

Онога дана, кад је ~~Спиде~~ ишао у виноград и пражисао Рим-
ском улицом, одједаред је укочио корак испред куће Харисијадесове; нешто га
је гомило да уђе. Пружи руку да ухвати кавку на улазним претима, па се откиде,
опружи корак, прође кућу, и тек онда стаде да размисли. *„Ок једн размислио, Ха-
рисјијадес се у сну растајао од душе!“* Мед је Спиде стигао у виноград, Харисија-
дес је био мртав. У винограду још, чуо је Спиде да звона гласе мртвене, муш-
~~ки~~ ^{ки} ~~кисе~~. Кад је синео у вртошцу, сазнао је да гине нема онога коме је тако
јакно пожелио да уђе у кућу на последње виђење.

Харисијадес је сахрањен, по грчки, са великом пом-
пом. Грци сви у прним одељима, са великим свећма у рукама, брели. Остала же-
на без деце, кућа угашена. Тестамент Харисијадесов је био дирижно састављен.
Све што је имао, остала жена пошт^{во} испуни неке мање његове жеље. *„Неко га се
сећа, али, мада, нека се ула, “изађе из штурог живота“ који је птеменио носица!“*
Завршавао ^{се} тестамент реченицом: *„Ако сам у ^{нечему} ~~свој~~ остао до краја живота, са-
вестан и прав, неке Бог даде радост мојој жени.“*

Седам месеца после Харисијадесове смрти родио је Јекана
Харисијадес сина, ^{на због Јекана} Римској улици, и грчка чаршија, и јудеи-сокок, као по дого-
вору, ^{не} поставише ни једно питање. Само су се Фратри у кlostеру урнебесно
смејали, и мешали много латинских речи у разгов^{ор} о догађају у њихову сусед-
ству. ~~Још годину дана касније, Царстен је зашторно некоричну, а преселио у Вео-~~
~~град, ^{не} ~~у Римској улици, купивши~~ ~~у Господској улици, и ^{пре} ~~осекива~~ се ~~са сином и оном старом гркињом.~~~~~~
~~Још једна година, Јекана је ^{пре} ~~осекива~~ се ~~са сином и оном старом гркињом.~~~~
Тад је почело отмица о Јекану Јекану.

